

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Gyűlvézi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gyűlvézi Zsuzsanna ügyvéd) és a Hajdú és Menyhei Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hajdú György ügyvéd) által képviselt felperesnek - a Marosi, Préda és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Marosi András ügyvéd) által képviselt alperes ellen **szerződés teljesítése** iránt indított perében - melybe a felperes pernyertessége érdekében beavatkozott az S.B.G.& K. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bajkai István ügyvéd) által képviselt - a Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 16. napján meghozott 15.G.41.380/2004/115. számú ítélete ellen a felperes 121. és Pf/3. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta, és 2010. március 17-én kihirdette a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg a felperesnek 6.310.825 (hatmillió-háromszáztízezer-nyolcszázhuszonöt) forintot és annak 2009. szeptember 17-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Keresetében a felperes engedményesként 425.000.000 Ft reklámszolgáltatási díj és annak 2002. március 13-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű kamata, továbbá 1.435.000.000 Ft + áfa kártérítés és annak 2002. április 1-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest (Ptk. 198. § (1) bekezdés, 201. § (1) bekezdés, 318. § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés).

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A szerződés teljesítésére alapított kereseti kérelemmel szemben elsőként arra hivatkozott, hogy a szerződés szerinti elszámolási kötelezettségének a felperes nem tett eleget, és ezért a Ptk. 281. § (2)

bekezdése értelmében jogszerűen tagadta meg az előlegszámlák kifizetését. A kártérítési igénnyel szemben egyrészt a követelés elévülésére, másrészt arra hivatkozott, hogy jogszerűen mondta fel azonnali hatállyal a szerződést, illetve amennyiben nem volt rendkívüli felmondásnak helye, abban az esetben azt rendes felmondásként kell értékelni. Marasztalása esetére a felperesi jogelőd felszámolója által nyilvántartásba vett 168.538.000 Ft tőke- és kamatkövetelése erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest és a beavatkozót, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 1.520.000 Ft perköltséget.

Ítéletének indokolásában idézte a Ptk. 281. § (2) bekezdés a) pontját, 75. § (1)-(2) bekezdését és 78. § (1)-(2) bekezdését. A lefolytatott bizonyítás eredményeként azt állapította meg: a felek szerződéses akarata arra irányult, hogy az alperes csak a lekötött reklámidőt legyen köteles megfizetni. A perbeli szerződésből egyértelműen kiderül, hogy a felek a szerződés III. 2. b) pontjában az alperes által lekötendő reklámidő maximumát határozták meg, azonban abban is megállapodtak, hogy a reklámidő lekötéséhez előzetes egyeztetésre van szükség, melynek helyét és módját a szerződés IV. 6. és 7. pontjában határozták meg. Tévesen állította a felperes, hogy az alperes előre lekötötte a rendelkezésre álló reklámidő 50 %-át a szerződés aláírásával. Ez azért sem lehet valós, mert a szerződés III. 2. c) pontjában a felek a 2001. évi első negyedévre vonatkozó reklámidő lekötését hosszasan részletezik, és erre nem került volna sor, ha a felperesi állítás valós, de még az 58/F/7. alatti 2002. április 4-én kelt dokumentum is ellentmond a felperes és a beavatkozó állításának. Figyelembe vette azt is, hogy ezzel kapcsolatban a beavatkozó a 30. számú beadványban és a 31. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatában önmagával keveredett ellentmondásba. A szerződés kifejezetten előírta, hogy a reklámidő lekötése csak előzetes egyeztetéssel történhet, ezért az az állítás is téves, hogy amennyiben az alperes nem kötötte le a reklámidőt, akkor azt úgy kell tekinteni, hogy a maximális reklámidőt kötötte le. Ezt támasztják alá a szerződés V. 1. pontjában foglaltak is. Mindegyik tanú egyezően nyilatkozott arról, hogy az alperesnek lehetősége volt az 50 %-on belül kevesebb reklámidőt meghatározni. A beavatkozó 49. számon csatolt magánszakvéleménnyel kívánta igazolni a teljes reklámidő lekötését, a szakértő megállapításai azonban ellentétben állnak a szerződés szövegével, és ezért azt nem tudta figyelembe venni. Tévesen állította a felperes azt is, hogy a szerződés alapján a tényleges reklámszolgáltatást nem kellett bizonyítania, és ezért nincs szükség a reklámidővel kapcsolatos elszámolásra. A szerződés III. 2. c) pontja szerint a felek a reklámidő előzetes lekötése alatt nemcsak a reklámidő mértékének meghatározását értették, hanem a reklámidő tételes felhasználását is. Ugyanakkor a felperes és a beavatkozó sem vitatta, hogy a felperesi jogelőd az állított mértékben biztosított reklámidőt reklámmal nem töltötte ki. Nem helytálló a beavatkozónak az az értelmezése sem, hogy a felperes azért tarthat igényt a reklámidő megfizetésére, mert ennek értékesítésére a felperesi jogelődnek nem volt lehetősége. A szerződés IV. 8. pontja ugyanis csak annak a reklámidőnek az értékesítését tiltotta, melyet az alperes a reklámidő igénybevételeéről szóló egyeztetések befejezését követően lekötött. A

2001. július 19-én tartott műsortanácsi ülésről készült jegyzőkönyv bizonyította, hogy a műsortanács működtetése a felperes feladata volt, és a felek a tanács keretein belül határoztak a reklámidő lekötéséről, illetve az ezzel kapcsolatos teljesítésekről. Tanúk vallomása is alátámasztotta, hogy az alperes a lekötésre vonatkozó igényét csak a műsortanács keretén belül tudta megtenni. A felperesi jogelőd azonban 18. számú beadványában maga is elismerte, hogy a műsortanács mindkét félnek felróható okból nem működött, a felperes ezt mégis az alperes terhére értékelte, holott a műsortanács biztosítása éppen a felperes feladata volt. A beavatkozó által is elismerten a műsortanács biztosítása minden tárgyhó 20. napjáig a felperes kötelezettsége volt, és mindkét fél egyezően állította, hogy a szerződéses jogviszony alatt a műsortanács csak egyszer ült össze. Mindebből azt állapította meg, hogy a felperes az alperest elzárta a reklámidő lekötéséhez való jogától. A felperes állításával ellentétben a szerződés a jogelődjét szigorú elszámolásra kötelezte. Ezt mutatja a felek szerződéses gyakorlata is, mert a műsortanács 1/2001. (07. 19.) határozata - túl azon, hogy a 2001. első negyedévére lekötött reklámidőre vonatkozó teljesítést elfogadta - azt is hangsúlyozta, hogy csupán az első félévet tekinti lezártnak. Ez bizonyítja, hogy a teljesítésről a felperesi jogelődnek a műsortanács előtt el kellett számolnia. A felperes jogelődöt a teljesítések igazolása és a tételes elszámolás alól az sem mentette fel, hogy az alperes az előző időszak előlegszámláit és végszámláit kifizette, mert a szerződés IV. 6. pontja lehetőséget ad az alperesnek utólagosan tetszőleges időpontokra vonatkozó ellenőrzést igényelni. A felek ugyanis úgy állapodtak meg a szerződés V. 7. pontjában, hogy a reklámszolgáltatás felperesi jogelődnek felróható okból történő, akár csak részleges meghiúsulása esetén is a szolgáltatási díjat vissza kell fizetni. Nincs jelentősége ezért, hogy az alperes teljesítési kötelezettségét korábbi, nem bizonyított túlfizetésre hivatkozva tagadta meg, és ezért e kötelezettség elmulasztására a felperes alappal nem hivatkozhat. A felperes nem bizonyította egyik tanú vallomásával sem, hogy a teljesítéssel nem kellett elszámolni. A tanúvallomások csupán azt bizonyították, hogy a felek között a teljesítéssel kapcsolatban folyamatos egyeztetések voltak, mert azokat az alperes nem fogadta el. Irreleváns a felperesnek az az állítása, hogy a teljesítés igazolására és az elszámolásra azért nincs szükség, mert korábban az alperes ezek nélkül fizette ki a számlákat. A perbeli követelés alapját képező 2002. első negyedévére vonatkozó előlegszámla kifizetésével összefüggésben ugyanis ennek semmilyen jelentősége nincs, míg a szerződés szerint a 2001. évi végszámla kibocsátásának feltétele az év végi elszámolás volt. A felperes állította, hogy voltak teljesítésigazolásai. Az ennek bizonyítékaként keresetlevélhez csatolt F/4. alatti dokumentum azonban ennek az állításnak az alátámasztására nem alkalmas, mert nem felel meg a szerződésmódosítás IV. 6. pont 3. bekezdésében, illetve V. 1. pont 2. bekezdésében foglaltaknak, hiszen nem mutatja be tételesen az igénybe vett reklámidőt, és a IV. 6. pont 2. bekezdése szerint a teljesítés bizonyítására előírt dokumentumokat sem tartalmazza. A felperesnek és a beavatkozónak azt az állítását, hogy a perbeli követeléshez tartozó elszámolást a felperesi jogelőd elvégezte, illetve a teljesítésigazolásokat az alperes elfogadta, az alperes a 37/A/16 alatti okiratokkal cáfolta. Mindezekre figyelemmel a felperesnek a követelt reklámszolgáltatási díj mögött álló teljesítést tételesen ki kellett volna mutatnia,

melyet a 19. sorszámú jegyzőkönyvben írt bírói felhívás ellenére sem tett meg, és az állított teljesítést a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként sem lehetett megállapítani. A szerződés alapján az alperesnek kellett előljárni a teljesítéssel, azonban a szerződés a negyedik negyedév végére elszámolási kötelezettséget írt elő a felek között. Az alperes bizonyította, hogy a felperesi jogelőd az elszámolási kötelezettségének többszöri felhívás ellenére sem tett eleget, és ezért az alperes a Ptk. 281. § (2) bekezdés szerint jogszerűen tagadta meg a 2002. évben kiállított előlepszámlák teljesítését.

A felperes kártérítés iránti igénye jogalapjaként az alperes jogellenes felmondását jelölte meg. Az alperes a szerződést 2002. március 26-án mondta fel, és minthogy a felek nem hivatkoztak az elévülés megszakítására, illetve arra, hogy a felperes a követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni, a felperes 2008. november 18-án előterjesztett kártérítési igénye már 2007. március 26-án elévült (Ptk. 326. § (1) bekezdés, 360. § (1) bekezdés). Megjegyezte azt is, hogy az alperes felmondása szabályszerű volt, mert a felperesi jogelőd azzal, hogy a sajtót értesítve stúdióbeszélgetést szervezett az általa állított alperesi szerződésszegésről és annak körülményeiről, önmagában megvalósította a szerződés VI. 4. b) pontjában foglaltakat. Alaptalan az a felperesi állítás is, hogy az alperes felmondása alakilag hiányos a szerződés VI. 6. pontjában foglaltak elmaradása miatt, hiszen a 2002. március 7-én kelt levélben foglaltak megfelelnek a szerződés vonatkozó rendelkezésének. A perben bizonyított az is, hogy a felmondás okaként megjelölt tény valós, mert a felperes olyan színben tüntette fel az alperest, mint aki szerződéses kötelezettségét neki felróható módon nem teljesíti, és ez egy gazdálkodó szervezet esetében nyilvánvalóan a jóhírnév sérelmét jelenti. A lefolytatott bizonyítást elégségesnek ítélte a tényállás felderítéséhez és a jogvita eldöntéséhez, ezért a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a további bizonyítást szükségtelennek tartotta. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint rendelkezett.

Kiegészített fellebbezésében a felperes elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresete teljesítését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokot nem összességükben értékelte, hanem azokból kiragadott félmondatokat értelmezett, és kivétel nélkül az alperesi előadásnak megfelelően. Nem indokolta meg, hogy a felperesi jogelőd programigazgatójának tanúvallomását miért nem vette figyelembe, a felperesre kedvező szakvéleményt sem fogadta el. Az ítélethirdetést közvetlenül megelőzően benyújtott részletes előkészítő iratát nem ismertette, és azt meg sem ismerte. A 2009. szeptember 16-i tárgyalási jegyzőkönyv a tárgyaláson elhangzottakat nem egészében tartalmazza, a tárgyalásról készült hangfelvételt a felperes kérése ellenére már a jegyzőkönyv kézhezvétele előtt megsemmisítették, a jegyzőkönyv kiegészítése iránti kérelmét pedig az elsőfokú bíróság elutasította. A felperes személyében történt változás miatt a beavatkozó jogállásáról a bíróságnak ismételten határoznia kellett volna, de még az erre irányuló kérelme sem szerepel a jegyzőkönyvben, mint ahogyan a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti bírói tájékoztatás iránti kérelme sem. Az elsőfokú ítélet a 19. számú jegyzőkönyvben előírt egyeztetés

eredménytelenségét is kizárólag az ő terhére értékelte, még az alperes felróható magatartását is. A Pp. 3. § (3) bekezdését súlyosan megsértette az elsőfokú bíróság, és ennek legnyilvánvalóbb esete volt, hogy az alperes utolsó tárgyaláson előterjesztett elévülési kifogására módja sem volt nyilatkozni. Ezért fellebbezéséhez csatolja a felperesi jogelőd 2007. február 7-én kelt, a kárigényét alperesnek bejelentő levelét az átvételi igazolásokkal együtt (Pp. 235. § (1) bekezdés). Az alperes gazdasági vezetőjének tanúkénti meghallgatását kérte a 2007. november 23-i tárgyaláson, és másik szakértő kirendelését is indítványozta. Ezeknek az indítványainak az elsőfokú bíróság nem adott helyet, és ezt a döntését meg sem indokolta. Ugyancsak eljárási szabályt sértett akkor, amikor a Pp. 5. § (2) bekezdésével ellentétesen a zárt tárgyalás elrendeléséről hozott határozatát nem indokolta. Mindezek alapján szükséges az ítélet Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése.

Az elsőfokú bíróság a számlatartozás megfizetésére irányuló kereseti kérelem elbírálásakor kizárólag a Ptk. 281. § (2) bekezdés a) pontját alkalmazta. A törvény e rendelkezésében meghatározott konjunktív feltételekből és az ehhez fűzött miniszteri indokolásból kétségtelenül megállapítható, hogy a teljesítés megtagadása rendeltetésszerűen csak olyan esetben gyakorolható, amikor az előteljesítésre köteles fél számára nyújtandó ellenszolgáltatás teljesítése a másik fél tényleges vagy késedelmére tekintettel valószínűsíthető likvidációs nehézségéből adódóan és biztosíték hiányában veszélyeztetve van. A perbeli történeti tényállás azonban ezekkel a törvényi feltételekkel nem adekvát, az elsőfokú bíróság tehát helytelenül alkalmazta a Ptk. felhívott szakaszát. Az a megállapítása pedig, hogy az alperes jogszerűen tagadta meg a 2002. évben kiállított előlegszámlák teljesítését, még pontatlan is, hiszen a két db számla közül csak az egyik, a 2002. első negyedévre vonatkozó számla volt ilyen. A másik számlát a felperesi jogelőd nem előlegszámlaként állította ki, és ezt a számlát az alperes befogadta, ezért erre a számlára a Ptk. előbbi szakaszának alkalmazása fogalmilag is kizárt. Az alperes azonnali hatályú felmondása az elszámolással összefüggésben új jogi helyzetet teremtett a Ptk. 321. és 319. §-aira figyelemmel. Az elsőfokú bíróság tehát már csak azért sem utasíthatta volna el a számlatartozás megfizetése iránti keresetet a Ptk. alkalmazott rendelkezése alapján, mert a megtagadás joga az alperest legfeljebb a szerződés felmondásáig illette meg, a Ptk. 319. § szerint azonban a szerződés felmondása után az elszámolási kötelezettség teljesítése alól már nem mentesülhetett. Az elsőfokú ítélet megállapította, hogy a felperesi jogelőd a 2001. évre vonatkozó elszámolási kötelezettségét nem teljesítette. A perben nem vitásan a 2001. I-III. negyedévi teljesítésekről és a 2001. IV. negyedévi teljesítésről felperesi jogelőd két végszámlát állított ki, azokat az alperes befogadta és megfizette, és ebből logikusan három következtetés vonható le. A felek a 2001. évre egymással teljeskörűen elszámoltak, vagy az alperes a felperesi szerződésszegésről tudva a számlákat befogadta és kiegyenlítette, vagy a felek ráutaló magatartásukkal módosították szerződésük elszámolásra vonatkozó pontját. Az első esetben az ítélet eleve alaptalan az elszámolás megtörténte miatt. A második esetben viszont az elsőfokú bíróságnak figyelembe kellett volna vennie a Ptk. 316. §-át, és vizsgálnia kellett volna, hogy az alperes élt-e jogfenntartással, illetve amennyiben ilyen nyilatkozatot tett - amire utaló adat nincs -, akkor is kérdésként merül fel: miként

teljesíthet 1.000.000.000 Ft-ot meghaladó összeget egy multinacionális cég a tényleges teljesítés ellenőrzése és igazolása nélkül. Ez egyben olyan körülmény is, melyet az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia és súlyának megfelelően mérlegelnie kellett volna. A harmadik esetben a bizonyítási eljárásnak a felek szerződéses gyakorlatának vizsgálatára is ki kellett volna terjednie, ehhez képest az ítélet ezzel ellentétesen rögzíti, hogy a perbeli követelés elbírálása szempontjából a felek 2001. évi teljesítéssel kapcsolatos gyakorlata irreleváns. Az ítélet arra sem ad választ, hogy az alperesnek a perben elegendő-e pusztán a vélt túlfizetésre hivatkoznia, vagy netán a végszámla befogadásával és kiegyenlítésével a bizonyítási teher megfordul. Álláspontja szerint a végszámlák kifizetése után a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az alperesre hárult volna a javára szóló tények bizonyítása, vagyis hogy a teljesítés igazolása nem vagy nem megfelelően történt, illetve teljesítés részben vagy egyáltalán nem volt, és ebből adódóan többet fizetett. Ezt az álláspontját támasztja alá a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 29. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdése is, az adott jogügylet ugyanis a végszámla kiegyenlítésével nemcsak polgári jogi szempontból teljesült, hanem számviteli szempontból is lezárult. Ennek ellenére az elsőfokú eljárásban még a számviteli nyilvántartások bemutatására és vizsgálatára sem került sor. Az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy a 2001. évi teljesítést nem igazolta, már a 2001. július 19-i műsortanácsi jegyzőkönyvben rögzített határozat tartalma miatt is részben valótlan, hiszen 2001 első félévére a műsortanács az értékelést elfogadta, és megállapította, hogy az első félévet lezártak tekinti. Bár a jegyzőkönyv valóban tartalmazza a tagok megállapodását a havi ülésezésről, ám a 2001. augusztus 13-i szerződésmódosítás a feleknek ezt a megállapodását felülírta, és az elsőfokú ítélet ezt a tényt is figyelmen kívül hagyta. A szerződés módosításának okát és célját egyébként a bizonyítási eljárásban kellett volna tisztáznia az elsőfokú bíróságnak, ám ez sem történt meg. Az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az előleg- és végszámlák kifizetése a tételes elszámolás alól nem mentesít, a szerződésmódosítás idézett kikötésének téves és kiterjesztő értelmezésén alapul. Különbséget kell tenni ugyanis az előleg- és végszámla között, a módosított szerződés V. 1. pontjában foglaltak miatt is. A végszámlák kiegyenlítése után az utólagos ellenőrzési jog és a visszatérítési kötelezettség szerződéses rendelkezései miatt sem a felperest terhelte a megelőző időszak tényleges teljesítésének bizonyítása. Az alperes igazgatóságának tagja a 19. és 90. számú jegyzőkönyvekben rögzített vallomása szerint határozottan állította, hogy a felperesi teljesítést az alperes többféle módon ellenőrizte, és legalább egy írásbeli elszámolásra emlékezett, ám ezt az ítélet nem vette figyelembe. Az alperes korábbi pénzügyi munkatársa és egyben műsortanácsi delegáltja a nem láttam kifejezetését használta a felperesi teljesítésigazolásokra, majd pontosította előbbi nyilatkozatát, és állította, hogy a felperesi részről voltak teljesítésigazolások. Az alperes volt marketing igazgatójának vallomását értékelve az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az ő elszámolással kapcsolatos kijelentései a szerződés felmondása utáni időszakra vonatkoztak. Az elsőfokú bíróság az F/4. alatt csatolt teljesítésigazolást a célra alkalmatlannak ítélte, holott a szerződés annak konkrét tartalmára semmilyen előírást nem tartalmaz. Indokolás nélkül hagyta figyelmen kívül az alperes pénzügyi munkatársának tanúvallomását is, aki a teljesítésigazolás

formátumát maga készítette el, ráadásul megerősítette a felperesi teljesítésigazolások létét. Egyébiránt ezeknek az okiratoknak a csatolása az alperes kötelezettsége lett volna a perben, hiszen egyrészt az ő birtokában vannak, másrészt a bizonyítás is őt terhelte. Az elsőfokú bíróság kizárólag a felperes terhére róta az egyeztetés eredménytelenségét, holott a 19. számú végzésben a peres feleket együtt kötelezte erre. Mindenképpen alaptalan az a hivatkozása is, hogy a kereseti követelése egyik alapját képező előlegszámla alapján a teljesítését tételesen ki kellett volna mutatnia. Mindezekről függetlenül a tényleges teljesítés tényét az alperes nem vitatta, a bizonyítási eljárás pedig a tényleges teljesítés mértékének vizsgálatára már nem terjedt ki. A felperesi jogelődnek a szerződés alapján háromféle szolgáltatást kellett teljesítenie, és a másodikként megnevezett reklámspot teljesítéséhez kapcsolódott az 50 %-os lekötés valós jelentésének értelmezése. A lefolytatott bizonyítás szinte kizárólag erre az értelmezésre és a műsortanács szerepének vizsgálatára irányult, ugyanakkor az elsőfokú ítélet még az értelmezés során is téves megállapításra jutott. Ezzel kapcsolatban a beavatkozó fellebbezésében kifejtetteket fellebbezése részévé teszi. Ennek megfelelően a helyes értelmezés az, hogy az alperes már a szerződés aláírásával lekötötte a rendelkezésre álló reklámidő 50 %-át, ennek mértékét azonban a felek előzetes egyeztetés alapján a műsortanács keretében hozott döntéssel csökkenthették, amennyiben pedig erre nem volt alperesi igény, akkor a felperes a teljes 50 %-ban köteles volt szolgáltatni, és az alperes kötelezettsége volt ennek díját megfizetni. A kártérítési keresettel összefüggésben ugyancsak a beavatkozó fellebbezésében foglaltakra hivatkozott. Az ítélet szerint az alperes azonnali hatályú felmondása jogszerű volt, az elsőfokú bíróság azonban az előzetes egyeztetés tényét iratellenesen állapította meg, az állítólagos sérelem súlyát érdemben nem is vizsgálta, mint ahogyan azt is figyelmen kívül hagyta, hogy a szerződés nem általánosságban a jóhírnév megsértésének szankciójaként biztosította az azonnali hatályú felmondás jogát, hanem kifejezetten a szerződéses rendelkezések súlyos megsértése esetére. Az elsőfokú bíróság a kártérítési felelősség elemeinek érdemi vizsgálata és az ehhez szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül utasította el a kártérítési igényét. Mindezekre figyelemmel a jelen perben a bizonyítás jelentős mértékű kiegészítése szükséges ahhoz, hogy a bíróság megalapozott ítéletet hozhasson, és ezért elengedhetetlen a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése.

Ellenkérelmében az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes és a beavatkozó nem állít anyagi jogszabálysértést a fellebbezésben, következésképpen az ítélet az anyagi jogszabályokat nem sérti. Egyik fellebbező fél sem említi a szerződés módosítását, és ezzel kapcsolatban észrevételt sem tesznek. A tanúk vallomásaiból is csupán egy-egy mondatot ragadnak ki, és erre alapítják állításaikat az ítélet részletes indokolásával szemben. Valótlanul állítják, hogy a felek a keretszerződést ráutaló magatartással módosították volna. Irat- és jogszabályellenes az az okfejtésük, hogy a teljesítés bizonyításának terhe megfordult, ez a felek között hatályban volt szerződéssel alapvetően ellentétes. A felperes hivatkozik arra, hogy a szerződést a felek meghosszabbították, holott a szerződés 2001. december 31-én megszűnt, az

alperes egyoldalú nyilatkozata a szerződés meghosszabbítására nem volt alkalmas. A műsortanács működtetése a felperes feladata volt, aki az ezzel kapcsolatos kötelezettségeit nem tudta teljesíteni, és ez már önmagában is szerződésszegés volt. A felperes fellebbezésének szelleme a Sztv. 14-16. §-aival ellentétes, ugyanis nem a számlákat, hanem a szerződést kell értelmezni. Az egyeztetésre sor került, ezen az eseményen azonban sem a felperes, sem a beavatkozó semmilyen elszámolást vagy teljesítésre vonatkozó bizonyítékot nem csatolt, és csupán jogi kérdésekben kívántak nyilatkozatot tenni, illetve vitába bocsátkozni. Az elsőfokú ítélet megállapításai tehát helyesek. A felperes keresetének jogalapját a Ptk. 198. § (1) bekezdésére és 201. § (1) bekezdésére alapította, elszámolási kötelezettségét azonban sem határidőben, sem azt követően többszöri felszólításra sem teljesítette, és ezért késedelme miatt jogszerűen tagadta meg az előlegszámlák kifizetését. A teljesítésigazolásra tett tanúvallomás értelmezése szintén téves, hiszen a tanú maga mondta el, hogy segítő szándékkal próbált összeállítani egy teljesítésigazolásmintát, az tehát nem a felperesi jogelőd teljesítésigazolása volt. A keretszerződés felmondása a kialakult helyzetnek, a jogszabályoknak és a keretszerződés rendelkezéseinek megfelelően történt. Az elévülési kifogást a 2007. május 23-án előterjesztett beadványban jelentette be, és az elsőfokú bíróság ezt a kifogását vizsgálta és találta alaposnak. A felperes ezért a Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütköző módon csatolt fellebbezéséhez bizonyítékot. A felperes fellebbezésében olyan teljesítésre, illetve nemteljesítésre tesz részletes nyilatkozatot, amely nem volt a peres eljárás része. Kártérítési igényének sem ténybeli, sem jogi alapjait nem terjesztette elő a perben, és az elsőfokú ítélet azt is helyesen tartalmazza, hogy kártérítési igényt megalapozó jogellenes magatartást az alperes egyébként sem tanúsított.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

A beavatkozó az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperessel egyező tartalommal és indokokkal terjesztett elő fellebbezést, de minthogy a Pp. 57. § (1) bekezdés második mondata értelmében nem minősül önálló beavatkozónak, fellebbezése a felperes fellebbezése folytán a Pp. 57. § (1) bekezdés első mondata szerint hatálytalannak minősült, és ezért azt a másodfokú bíróságnak önálló fellebbezésként nem kellett elbírálnia.

A fellebbezés részben alapos.

Fellebbezésében a felperes elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdésére hivatkozva. A Pp. 252. § (2) bekezdésére alapított fellebbezés elbírálása során a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a fellebbezésben állítottak szerint az elsőfokú bíróság elkövetett-e olyan lényeges eljárási szabálysértést, ami miatt egyben a tárgyalás megismétlése is szükséges.

A felperes az elsőfokú bíróság szabálysértéseként egyrészt a bizonyítékok értékelésére és a bizonyítás eredményének indoklására irányadó szabályok megsértésére, a tárgyalási jegyzőkönyvek tartalmi, illetve a zárt tárgyalás elrendeléséről hozott végzés indoklásbeli fogyatékoságaira, másrészt arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem adott neki lehetőséget az utolsó tárgyaláson az ekkor előterjesztett elévülési kifogással szembeni nyilatkozata előterjesztésére. Az elsőként állított eljárási szabálysértésekkel összefüggésben a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy ezek még megvalósulásuk esetén sem adnak lehetőséget az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, mert eleve nem tesz szükségessé a tárgyalás megismétlését. A bizonyítékok okszerűtlen értékelése és az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos indoklásának fogyatékoságai ugyanis olyan szabálysértések, amelyeknek az orvoslására a fellebbezési jogkörben eljáró másodfokú bíróság teljes egészében jogosult. A tárgyalási jegyzőkönyvek állított hiányai szintén nem az ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó körülmények, mert ezekben az esetekben a fél a Pp. 117. § (4) bekezdésben és 118. § (2) bekezdésben rögzített jogokat gyakorolhatja. A felperes a tárgyaláson megtett nyilatkozatának elmaradt jegyzőkönyvezése okán egyébként azt is alaptalanul állította, hogy miután jogutódként belépett a perbe, az elsőfokú bíróságnak a beavatkozó jogállásáról ismételten határoznia kellett volna, mert ilyen határozathozatali kötelezettséget a Pp. 56. § nem tartalmaz. A másodfokú bíróság az utolsó tárgyalásról készült 115. számú jegyzőkönyv alapján megállapította, hogy a felperest - állításával ellentétben - az elsőfokú bíróság az alperes elévülési kifogásának előterjesztése után semmilyen módon nem gátolta perbeli nyilatkozatai megtételében. Sőt, a jegyzőkönyv kifejezetten bizonyítja, hogy a felperes és az őt támogató beavatkozó valamennyi, általa lényegesnek tartott kérdésben megtehetette érdemi nyilatkozatát, mint ahogyan azt az ugyancsak ezen a tárgyaláson előterjesztett beszámítási kifogás tekintetében meg is tette.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló és a Pp. 252. § (2) bekezdésére alapított fellebbezési kérelem megalapozatlan.

A felperes azt is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság úgy hozta meg ítéletét, hogy a perben releváns tényekre nem folytatta le a bizonyítást, és ítéletének hatályon kívül helyezése ezért a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján is indokolt. Ezzel kapcsolatban a másodfokú bíróság alapvetően azt emeli ki, hogy a Pp. 163. § (1) bekezdése értelmében a bíróságnak csak a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett kell bizonyítást rendelnie, ezeket a tényeket azonban maguknak a feleknek kell megjelölniük a perben előterjesztett keresetben, illetve érdemi védekezésben (Pp. 121. (1) bekezdés c) pont, 139. §). Az elsőfokú bíróságnak tehát nem kell olyan tényekre bizonyítást elrendelnie, illetve a Pp. 3. § (4) bekezdése értelmében lefolytatnia, amelyek a per eldöntése szempontjából közömbösek, a felek által konkrétan meg nem jelölt tényre pedig értelemszerűen nem folyhat bizonyítás. Mindezekre figyelemmel azt, hogy a perben kell-e további bizonyítást lefolytatni és ebből a célból szükséges-e az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezni, kizárólag a perben érvényesíteni kívánt, illetve az azzal szembeni érdemi védekezésben megjelölt jogok és tények ismeretében lehet eldönteni.

Keresetében a felperes szerződés teljesítése jogcímén két jogelődí számlakövetelés megfizetését kérte. Az egyik számlakövetelés a 19/2002. bizonylatszámú, 2002. január 25-én kiállított és 2002. január havi elszámolás elnevezést viselő számlán alapult, melyben a felperesi jogelőd reklámszolgáltatás címén 100.000.000 Ft + 25 % áfa összességéként 125.000.000 Ft megfizetését követelte. A másik számlakövetelés a 67/2002. bizonylatszámú, 2002. március 5-én kiállított és a meghosszabbított együttműködési keretszerződés szerinti 2002. I. negyedévi előleg elnevezést viselő számlán alapult, melyben a felperesi jogelőd ugyancsak reklámszolgáltatás címén követelt 240.000.000 Ft + 25 % áfa összességéként 300.000.000 Ft-ot.

A felperesi jogelőd az együttműködési keretszerződés III. 1., 2. és 3. pontja alapján alapvetően három fajta szolgáltatása ellenértékéért tarthatott igényt pénzzolgáltatás követelésére. Bár a perben hivatkozott és csatolt két számlában a felperesi jogelőd nem a szerződésnek megfelelően tüntette fel a követelt pénzzolgáltatás ellenében nyújtott szolgáltatását, de a felperes másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata alapján megállapítható volt, hogy a két számlakövetelés az adott három hónapos időszak havi 10.000.000 Ft + áfa támogatói díját, valamint a reklámidő-lekötés áfával terhelt előlegét tartalmazta. A felperes követelése keresetben is megjelölt ténybeli alapjaként mindvégig azt állította, hogy az alperesnek a támogatói díjon felüli összeget pusztán azért kell megfizetnie, mert a szerződés aláírásával a felperesi jogelőd reklámidejének 50 %-át lekötötte, és ennek ellenértéke a kiszámlázott összeg.

Az alperes ezzel a követeléssel szembeni érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, és ezt a per jelentős szakaszában a 2001. évi túlfizetés tényére alapította. A per utolsó tárgyalásán azonban már kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a túlfizetés tényének a per eldöntése szempontjából éppúgy nincs jelentősége, mint a műsortanács működésének. Az elsőfokú bíróság ítéletében ezzel egyezően helyesen állapította meg, hogy a 2001. évi túlfizetés tényének a számlakövetelésre alapított kereseti kérelem elbírálása szempontjából nincs jelentősége, ugyanakkor azt is helyesen állapította meg, hogy a túlfizetés ténye nem is bizonyított a perben (indokolás 14. oldal 2. bekezdés). A felperes fellebbezése miatt a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a 2001. évi túlfizetésre az alperes semmilyen igényt nem alapított, ezen az alapon beszámítási kifogással sem élt. A 2001. évi szerződéses teljesítések tehát a per eldöntése szempontjából közömbös tények voltak, és ezért arra bizonyítást sem kellett lefolytatni. Az alperes a felperesi jogelőd teljesítésigazololásának elmaradására alapított védekezését a perben mindvégig fenntartotta, és ennek a védekezésének az volt a ténybeli alapja, hogy a felperesi jogelőd azért nem tarthat igényt a számlákban érvényesített összegekre, mert nem igazolt, hogy milyen mértékben teljesített. Utóbb azt is vitatta, hogy a 2001. december 31-én megszűnt szerződést 2002. évre a felek meghosszabbították volna.

Az alperes védekezésére figyelemmel tehát a felperest a perben elsősorban annak bizonyítása terhelte, hogy a felperesi jogelőd 2002. évben az alperessel az állított

tartalmú szerződéses jogviszonyban állt. Ezt a tényt a felperes a keresetlevélhez mellékelte, 2002. január 29. napján kelt alperesi nyilatkozattal, továbbá az alperes felmondásával, illetve a felek elszámolással kapcsolatos levelezésével bizonyította, és a szerződéses jogviszony 2002. I. negyedév végéig tartó fennállását az elsőfokú bíróság szintén bizonyítottanak találta. Az ítélet ellen az alperes ugyan nem fellebbezett, de a fellebbezésre tett észrevételében a jogviszony létezését ismét vitatta. A másodfokú bíróság ezért kiemeli, hogy az alperesi állítással ellentétben a 2002. január 29-én kelt nyilatkozat nem a szerződés egyoldalú meghosszabbításáról szólt, az alperes képviselői ugyanis nyilatkozatukkal kifejezetten azt a tényt ismerték el, hogy a 2000. december 12-én kötött együttműködési keretszerződés a 2002. évre változatlan szolgáltatási tartalommal meghosszabbításra került.

Az előbbi tény bizonyítása folytán a továbbiakban azt kellett vizsgálni, hogy a felperes a szerződés rendelkezései alapján érvényesítheti-e a keresetben megjelölt követelést. A meghosszabbított szerződés V. pontja tartalmazza a pénzügyi, fizetési feltételeket. Ennek 1. pontja szerint a felperesi jogelőd jogosult volt az alperes által lekötni kívánt reklámidőre és az egyéb igénybe venni kívánt reklámszolgáltatásra vonatkozóan a negyedév első hónapjában előleget leszámlázni, míg az alperes az előleg összegét nyolc napon belül köteles volt a felperesi jogelőd bankszámlájára átutalni. A felek megállapodtak abban is, hogy a ténylegesen lekötött reklámidő és egyéb, igénybe vett reklámszolgáltatások összegéről igény szerint negyedévente, de legkésőbb a IV. negyedév végén egymással elszámolnak, melyről a felperesi jogelőd végszámlát köteles kiállítani. Köteles volt továbbá arra, hogy a végszámla mellé a teljesítés igazolására szolgáló dokumentumot elkészítse, melyben az igénybe vett reklámidő és egyéb reklámszolgáltatások tételesen bemutatásra kerülnek.

A szerződő felek tehát szerződésükben egyrészt a felperesi jogelőd előleg követelésére irányuló jogát és az alperes előlegfizetési kötelezettségét, illetve az előlegezés alapjául szolgáló időszak lejártával a felek elszámolási kötelezettségét, ezen belül a felperesi jogelőd végszámla kiállításáról szóló kötelezettségét állapították meg, és a végszámla, valamint az annak mellékletét képező dokumentum tartalmát is meghatározták.

A perben nem volt vitatott, hogy az alperes a két számla kifizetését megtagadta, ugyanakkor nem vitás tény az is, hogy a felperesi jogelőd a számlakövetelés megfizetése iránti keresetét 2003. november 3-án, vagyis nemhogy a 2002. I. negyedév lezárulta, hanem jóval a szerződés megszűnése után terjesztette elő. Következésképpen a felperesi jogelőd a szerződés alapján a kereset előterjesztésének időpontjában már nem az előleg kifizetésének követelésére, hanem csak a 2002. I. negyedév teljesített szolgáltatásának ellenértékére tarthatott igényt. Ennek ellenére a felperesi jogelőd a perbeli időszakra végszámlát nem állított ki, mint ahogyan az sem bizonyított, hogy a teljesítés igazolására szolgáló, az igénybe vett reklámidőt tételesen bemutató dokumentumot elkészítette volna, holott az alperes 2002. április 4-én kelt levelében már igényelte a teljes körű elszámolást, és egyben azt is közölte, hogy ennek eredményeképpen a 2002. I. negyedévet

végyszámla formájában kívánja rendezni. Ennek az igényének a megítélését pedig nem érinti az a tény, hogy ezt a nyilatkozatot a szerződés rendkívüli felmondása után tette, mert a szerződés megszűnésétől függetlenül is jogosult volt az I. negyedév végén elszámolást követelni.

Mindezekre is figyelemmel helyesen állapította meg ítéletében az elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek a követelt reklámszolgáltatási díj mögött álló teljesítést tételesen ki kellett mutatnia.

Az alperes a perben a felperesi jogelőd 2002. I. negyedévi teljesítésének mennyiségét vitatta. Az elsőfokú bíróság ezért 19. számú végzésével kötelezte a peres feleket, hogy a felperesi jogelőd kezdeményezésére 60 napon belül tartsanak egyeztetést, és állapítsák meg, hogy a szerződés fennállásának ideje alatt az alperes a keretszerződésben biztosított kapacitás hány százalékát kötötte le ténylegesen, a felperesi jogelőd a lekötésnek megfelelően ténylegesen teljesített-e, a felperesi jogelőd ezeket a teljesítéseket igazolta-e, és melyik számlánál. Kötelezte a felperesi jogelődöt, hogy az egyeztetésről felvett jegyzőkönyvet küldje meg a bíróságnak.

Az elsőfokú bíróság tehát az egyeztetés elrendeléséről szóló végzésében valójában a felperest hívta fel a kereseti kérelme sikerességéhez szükséges tények - nem vitás, illetve vitatott jellegére kiterjedő - megjelölése érdekében az egyeztetés lefolytatására.

A 2006. január 23-án tartott egyeztetés jegyzőkönyvét a felperesi jogelőd 26/F/15. alatt csatolta, ennek 4. pontja pedig azt tartalmazza, hogy a felperesi jogelődöt képviselő felszámolóbiztosnak a számszaki egyeztetéssel kapcsolatban is az volt az álláspontja, hogy a szerződés szerint az alperes a felperesi jogelőd rendelkezésére álló kapacitás 50 %-át lekötötte, és innen kezdve a felszámoló nincs olyan helyzetben, hogy más számszaki értékeket közöljön. A csatolt jegyzőkönyv tehát azt bizonyítja, hogy felszámolóbiztos magatartása hiúsította meg a sikeres igényérvényesítéshez elengedhetetlen tények meghatározását. Alaptalanul sérelmezte ezért fellebbezésében a felperes, hogy az elsőfokú bíróság az egyeztetés sikertelenségének tényét a terhére értékelte.

A 2002. év első három hónapjára kiszámlázott támogatói díj megfizetése iránti követelés megalapozottságához a szerződés III. 1. és V. 1. pontja alapján a felperesnek a szerződéses jogviszony fennállásán kívül egyéb tényt nem kellett bizonyítania. A reklámszolgáltatás teljesítésével összefüggésben pedig az alperes a 2006. március 10-i tárgyaláson mellékelte 31/A/15. alatt azt az állítása szerinti szakvéleményt, ami a felperesi jogelőd tényleges teljesítésének mértékét bizonyítja. A csatolt iratok közül a 2. számú melléklet azt a megállapítást tartalmazza, hogy a felperesi jogelőd a 2002. évben 61.729.000 Ft értékű reklámspotot sugárzott. Bár a 31/A/15 alatt csatolt dátum és aláírás nélküli melléklet elnevezésű két irat nem szakvélemény, de az alperes ezekre az iratokra a felperesi jogelőd tényleges teljesítésének bizonyítékeként hivatkozott, és ezért a 2. számú melléklet csatolásával elismerte azt a tényt, hogy a felperesi jogelőd reklámszolgáltatásából 61.729.000 Ft összegig a teljesítés igazolt. (Pp. 163. § (2) bekezdés).

A további reklámszolgáltatás teljesítésre azonban nem lehetett bizonyítást elrendelni, a felperes ugyanis követelése ténybeli alapja körében maga hivatkozott arra, hogy ahhoz a teljesítés igazolása, bizonyítása szükségtelen, és az egyeztetéssel kapcsolatban kifejtettekből következően ezeket a konkrét tényeket a felperesi jogelőd még az elsőfokú bíróság felhívására sem jelölte meg. Az elsőfokú bíróságnak pedig e tények megjelölése hiányában a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítási teherről sem kellett tájékoztatást adnia, és minthogy a felperes pusztán a kapacitás-lekötés tényére alapította követelését, ez viszont önmagában a pénzszolgáltatás kikényszerítésére nem adott alapot, az elsőfokú bíróságnak a Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a számlaköveteléssel összefüggésben bizonyítást sem kellett elrendelnie.

Kártérítés jogcímén a felperes három tételt kívánt érvényesíteni. Egyrészt 878.400.000 Ft + áfa követelést a szerződés 2002. december 31-ig tartó teljes időszakára, másrészt 357.000.000 Ft + áfa összeget a felperesi jogelőd vagyoni eszközeinek értékvesztése, illetve 200.000.000 Ft + áfa összeget a 2002. december 1. napján megszűnt sugárzási jogának elvesztése miatt. Kártérítési igényét pedig arra a tényre alapította, hogy az alperes 2002. márciusban az általa hivatkozott okból nem mondhatta fel jogszerűen azonnali hatállyal a szerződést, mert a felperesi jogelőd a szerződést nem szegte meg. A felperes tehát az alperes szerződésszegéseként rendkívüli felmondása tényét jelölte meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletében bizonyított tényként állapította meg, hogy az alperes a perben csatolt iratokkal jogszerűen gyakorolta az azonnali hatályú felmondás jogát. Ezzel szemben a felperes helyesen hivatkozott fellebbezésében arra, hogy az azonnali hatályú felmondás alapját képező jogelődi szerződésszegés nem bizonyított a perben. Ugyanakkor a másodfokú bíróság ezzel kapcsolatban leszögezi: a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el, és amennyiben az azonnali hatályú felmondás jogszerűtlenségének a per eldöntése szempontjából jelentősége lett volna, akkor ezt a tényt az erre kártérítési igényt alapító felperesnek kellett volna bizonyítania. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban ennek a ténynek a valósága - a továbbiakban kifejtett indokok miatt - a per eldöntése szempontjából közömbös volt, és ezért arra a Pp. 163. § (1) bekezdése szerint bizonyítást sem kellett elrendelni.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében állítottakkal szemben az elévülési kifogását nem a 2007. május 23-án érkezett 64. számú beadványában terjesztette elő, hanem a per utolsó tárgyalásán, de ekkor valóban a felperes által érvényesített kártérítési követelés elévülésére hivatkozott (115. számú jegyzőkönyv 9. oldal). A másodfokú bíróság az eljárási szabálysértés tényét vizsgálva kifejtette már, hogy a felperes az elévülési kifogás előterjesztését követően nem volt elzárva az elévüléssel kapcsolatos, javára szolgáló tények előterjesztésében, ekkor azonban ezeket a tényeket konkrétan meg kellett volna jelölnie, mert a felperesi jogelőd 60. sorszámú beadványa utolsó oldalán előadottakból még csak következtetni sem lehetett arra, hogy a felek milyen, a perben nem érvényesített követelésről

leveleznek. Ezen kívül az elévülést megszakító felszólítás tényének előadásában a felperest és mulasztása esetén a beavatkozót egyéb objektív körülmény sem akadályozhatta, mert még a fellebbezéshez mellékelte okirat is azt bizonyítja, hogy a felperesi beavatkozó a 2. felszólítással érvényesíteni kívánt igény kimunkálásában közreműködött, ráadásul ekkor már II. rendű beavatkozóként a felperes is részt vett a perben, és neki engedményesként a követelésre vonatkozó összes okirattal is rendelkeznie kellett (Ptk. 330. § (2) bekezdés, 367. § (1) bekezdés). A másodfokú bíróság azonban kiemeli, hogy a tényállítás elmaradásának okaként a felperes kizárólag az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésére hivatkozott.

Mindezekre figyelemmel a felperes az elévülés megszakítását eredményező új tényeket, és azok bizonyítékát a másodfokú eljárásban már nem adhatta elő, hiszen ezekről a tényekről egyrészt nem az elsőfokú ítélet hozatala után szerzett tudomást, másrészt ezek a tények - a következőkben kifejtettek szerint - még elbírálásuk esetén sem eredményezhettek volna reá kedvezőbb határozatot (Pp. 235. § (1) bekezdés).

A fellebbezéshez mellékelte 2007. február 7-én kelt felszólítás a 2002. március 31-től december 31-ig tartó kapacitás-lekötés és támogatói díj ellenértékeként 878.400.000 Ft + áfa és a társaság vagyonának elértéktelenedése miatt 357.000.000 Ft + áfa összességként 1.235.400.000 Ft + áfa megfizetésére szólította fel az alperest. A 2007. február 9-én kelt levélben ezt az igényét a felperesi jogelőd megismételte, és emellett a beavatkozónak - a fellebbezéshez mellékletként nem csatolt - levelére utalva további, tételesen meg nem jelölt 4.700.000.000 Ft + áfa kártérítés megfizetésére is felszólította az alperest. Ez a két okirat tehát még elbírálás esetén sem bizonyítja, hogy a felperesi jogelőd a perben érvényesített kártérítési igényei közül a sugárzási jog elvesztésére alapított 200.000.000 Ft kártérítési igényének megfizetésére az alperest bármikor felszólította volna. E követelés tekintetében tehát még az elévülésről sem lehet az elsőfokú ítélettől eltérő döntést hozni.

A további két kártérítési igény érdemi vizsgálata esetén viszont ezeket a követeléseket alaptalanként kellene elutasítani, mert a kártérítési felelősség konjunktív feltételei közül valamelyik - vagy az állított kár bekövetkezte és az alperes szerződésszegőnek megjelölt magatartása közötti okozati összefüggés, vagy még emellett a kár bekövetkezte is - hiányzik, márpedig ezek nélkül szerződésszegésre alapítottan sem lehet sikerrel kártérítési igényt érvényesíteni (Ptk. 318. § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés).

Az elsőként megjelölt követeléssel összefüggésben azt kell kiemelni, hogy a felperesi jogelőd az alperes azonnali hatályú felmondását nem fogadta el, mert vitatta, hogy a szerződést megszegte volna. Az alperes felmondása azonban hatályosult, és mert a szerződés VI. 3. pontja alapján jogosult volt azt 30 napos idővel bármikor indokolás nélkül is felmondani, felmondása indokolásának megalapozatlansága legfeljebb a szerződés megszűnésének időbeli hatályát, de nem a szerződés megszűnésének tényét érinti (Ptk. 321. § (1)-(2) bekezdés). Amennyiben tehát a felperesi állítás valós, a felperesi jogelőd akkor is csak 2002.

április végéig követelhetette volna nyújtott szolgáltatása szerződésszerű pénzbeli ellenértéke megfizetését, a keresetben megjelölt ténybeli alapon azonban ekkor sem érvényesíthetett volna az alperessel szemben annak szerződéses ellenszolgáltatásával egyezően megjelölt kártérítési igényt (Ptk. 319. § (2) bekezdés).

A felperesi jogelőd a társaság vagyoni eszközeinek értékvesztésére alapított követelését az eszközök könyv szerinti tényleges értéke és a felszámolás során elért vételára különbözeteként határozta meg. Ezzel az igényével összefüggésben először úgy nyilatkozott, hogy a társaság az alperes jogellenes felmondása miatt került felszámolás alá, és emiatt következett be a vagyoni eszközök értékvesztése, majd utóbb a 2008. június 23-i tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az eszközöket nem áron alul értékesítették. Ilyen tényállítások mellett azonban eleve nem lehet megállapítani, hogy az állított értékvesztés egyáltalán milyen okokra, tényekre vezethető vissza, és azok az alperes felmondásával okozati összefüggésben állnak. Egy jogi hatályú nyilatkozat pedig ingó dolog sérülését, pusztulását nem eredményezheti, és ekként a tulajdonos vagyonában értékcsökkenést sem okozhat (Ptk. 355. § (4) bekezdés).

A kifejtettekből következik, hogy a per eldöntése érdekében a Pp. 163. § (1) bekezdése alapján sem a szerződés teljesítésére, sem a kártérítési igényre nem kellett további bizonyítást lefolytatni, és ezért a felperesnek a Pp. 252. § (3) bekezdésére alapított fellebbezési kérelme is alaptalan.

A felperesnek az elsőfokú ítélet megváltoztatása és keresete teljesítése iránti fellebbezését vizsgálva a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében írtaktól eltérően a felperesnek a szerződés teljesítése jogcímén előterjesztett kereseti kérelme a 3 hónapra járó 30.000.000 Ft támogatói díj és a 61.729.000 Ft igazolt reklámszolgáltatás összességéként 91.729.000 Ft+25% áfa és annak 2002. március 13-tól 2004. december 31-ig évi 11%, míg 2005. január 1-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata erejéig volt alapos. A késedelmi kamat mértékével összefüggésben a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a szerződés V. 8. pontja szerint a felperesi jogelőd csak a törvényes késedelmi kamatot számíthatta fel, ez viszont a Ptk. 301. § (1) bekezdésben meghatározott mértékkel volt azonos, a 2002. évi szerződésre ugyanis a Ptk. 301/A. § nem alkalmazható.

Az alperes a per utolsó tárgyalásán beszámítási kifogást is előterjesztett, és noha ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítette, hogy az alperes a felperesi jogelőd felszámolója által nyilvántartásba vett hitelezői igényét kívánja beszámítani a netán alaposnak ítélt kereseti követeléssel szemben, és hogy az erre vonatkozó bizonyítékait 115/A/2 alatt csatolta, a felterjesztett iratok között ezek az okiratok mégsem voltak fellelhetők. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú tárgyaláson csatolt iratként felmutatott és a fellebbezési tárgyalás jegyzőkönyvének mellékleteként csatolt okiratok alapján megállapította, hogy az alperes beszámítási kifogásként azt a 168.534.048 Ft tőke- és 17.742.047 Ft

kamatkövetelését érvényesíti, melyet a felperesi jogelőd felszámolója elismert követelésként nyilvántartásba vett, és amelyet egyben a felszámoló a Cstv. 36. § (1) bekezdése alapján beszámításra is alkalmasnak ítélte. A felperes és a beavatkozó az elsőfokú tárgyaláson a beszámítási kifogás elutasítását kérte, álláspontjuk szerint ugyanis az elbírálásra alkalmatlan, mert annak jogalapját és összegét az alperes semmivel sem bizonyította. A felperes és a beavatkozó azonban ezt meghaladóan sem az elsőfokú tárgyaláson, sem az ítélet elleni fellebbezésben, de még a fellebbezési tárgyaláson sem hivatkozott egyetlen olyan konkrét tényre, amely a felszámolási eljárásban elismertként nyilvántartásba vett tőke- és kamatkövetelés beszámítását kizárta volna (Ptk. 242. § (1) bekezdés, 296. § (1)-(2) bekezdés, 329. § (3) bekezdés, Cstv. 34. § (2) bekezdés, 35. § (1) bekezdés, 36. § és 38. § (3) bekezdés).

A másodfokú bíróság ezért a sikeres beszámítás eredményeként megállapította, hogy az alperes kötelezettsége a beszámított tőke és kamatkövetelés okirattal igazolt összege, azaz összesen 186.276.095 Ft erejéig megszűnt (Ptk. 296. § (2) bekezdés). A felperest szerződés teljesítése jogcímén a beszámítás 2009. szeptember 16-i időpontjában a 91.729.000 Ft +25 % áfa összességéként 114.661.250 Ft és annak 2002. március 13-tól eddig a napig járó törvényes késedelmi kamataként 77.925.670 Ft, összesen tehát 192.586.920 Ft illette meg. A beszámítás folytán tehát a felperes 6.310.825 Ft és annak 2009. szeptember 17. napjától járó törvényes mértékű kamata megfizetésére tarthat alappal igényt.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb rendelkezéseit pedig helybenhagyta.

A felperes fellebbezése az 1.860.000.000 Ft pertárgyérték alapján 0,3%-nak megfelelő arányban volt sikeres. A másodfokú bíróság ezért a felperes pernyertességének elenyésző mértéke miatt a perköltség megosztására nem látott alapot, és az elsőfokú perköltségről szóló rendelkezés helybenhagyása mellett kötelezte a felperest az alperes jogi képviselőjével felmerült és a kifejtett tevékenységgel arányosan megállapított ügyvédi munkadíjból álló, áfával terhelt másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2010. március 17.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hóbl Katalin s.k.
előadó bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl: